

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
МАЙБУТНЬОГО

Київ, Україна
вул. Олеся Гончара, 65
(6-й поверх)
uifuture.org
uifuture@gmail.com
+38 0445371778

Розрахунок ефекту від ПнВК 2.0

(станом на 27.03.2018 р.)

Березень 2018

Важливий інвестиційний проект України

Заміна податку на прибуток (далі ПП) на податок на виведений капітал (далі ПнВК) – одне з ключових рішень уряду, котре дасть стимул для розвитку економіки за короткий проміжок часу:

- додатковий обсяг тільки внутрішніх інвестицій в реальний сектор економіки у перші 5 років, без урахувань зовнішніх, складе більше **\$20-25 млрд**;
- додатково створений номінальний ВВП за 5 років – **\$45-60 млрд**;
- додатковий приріст реального ВВП – від **0,9-1,9%** в рік.

Поточна ситуація:

- 9% (70 млрд. грн.) - частка надходжень від податку на прибуток в доходах Зведеного бюджету України. Податок на прибуток сплачують лише **5-10%** всіх підприємств;
- 20-25% - вартість кредитних ресурсів для українського бізнесу (в Європі 1,5%-4%);
- 250-300 млрд. грн. щорічно виводяться з України через офшорні юрисдикції та інші схеми оптимізації (роялті, кредити маленьких структур, фінансова допомога);
- 10-15 млрд. грн. повертаються в Україну з виведених в офшори коштів у вигляді інвестицій;
- 33% - рівень тіньової економіки за даними МЕРТ (45% за даними МВФ);

140 млрд. грн. або 5% ВВП 2017 р. – обсяг прибутку «в тіні» (оцінки Інституту на підставі даних МЕРТ).

Власні кошти акціонерів компаній є практично єдиним джерелом фінансування розвитку. Велика частина компаній показують мінімальний рівень прибутку, але і частина цієї суми (18%) вилучається державою у вигляді податку на прибуток.

Податкова система в Україні виконує виключно фіскальну функцію. Але може і повинна виконувати стимулюючу, де будуть рости можливості для бізнесу, а значить і надходження до Бюджету.

Зміна ПП на ПнВК – це державний інвестиційний проект, який окупиться **на четвертий рік** після старту реформи і в 2023 р. принесе Бюджету додатково від **50 млрд. грн.** додаткових надходжень, які могли би бути отримані від податку на прибуток без реформи.

Після введення ПнВК у компанії не буде необхідності оптимізувати податок на прибуток, виводити прибуток в офшори, витрачати гроші на схеми і переведення в готівку.

Можливості ПнВК:

- **100-150 млрд. грн.** на рік додаткових оборотних коштів бізнесу завдяки скасуванню податку на прибуток;
- **50-200 млрд. грн.** - частина прибутку, що виходить «з тіні» щорічно (додатковий легальний інвестиційний ресурс для економіки);
- **600-800 млрд. грн.** або **\$20-25 млрд.** тільки внутрішніх інвестицій за 5 років;
- **5-6%** реального зростання економіки в рік - мультиплікаційний ефект від інвестицій в перспективі 5 років.

Звичайно, що трансформація податкової моделі призведе до зменшення надходжень до Бюджету за конкретною статтею в короткостроковому періоді. У перші два роки реформи ця сума складе **21-30 млрд. грн. (\$0,7-1,0 млрд.) в рік** або близько **0,6-0,7% ВВП.**

Доходи Бюджету в Україні щороку зростають на **130-230 млрд. грн.** або на **20-40%** в рік (2015 -2017 рр.). Витрати ростуть аналогічними темпами, на **150-220 млрд. грн.** в рік.

Відповідно, зменшивши темпи зростання витрат, в перші два-три роки реформи Мінфін цілком може компенсувати недоотримані від скасування ПП **20-30 млрд. грн.**, а через три-чотири роки інвестиції уряду повністю окупляться і принесуть прибуток у вигляді додаткових надходжень до Бюджету від ПДВ, податків з ФОП та ін.

Сценарії для аналізу

Розрахунки виконано за 2-ма сценаріями використання прибутку компанії.

1. У БАЗОВОМУ сценарії моделі припускаємо, що весь додатковий прибуток компанії буде розподілятися у такий спосіб:

- **30%** на виплату дивідендів;
- **40%** на інвестиції;
- **15%** на депозит;
- **15%** нерозподіленого прибутку залишається в компанії, проте розходиться на приховане особисте споживання власників.

Оцінка розподілу прибутку за базовим сценарієм являє собою експертну думку, що базується на опитуванні бізнесу. Розрахунки і результати за базовим сценарієм наведено у **Додатку 1**.

2. ЗГІДНО З ОПТИМІСТИЧНИМ сценарієм моделі допускаємо, що весь додатковий прибуток компанії буде розподілятися у такий спосіб:

- **30%** на виплату дивідендів;
- **70%** на інвестиції.

Оцінку виконано на підставі прогнозів МЕРТ про розподілення детінізованого прибутку компанії.

РЕЗУЛЬТАТИ МОДЕЛЮВАННЯ. НАДХОДЖЕННЯ ДО БЮДЖЕТУ

(порівняння розрахунків за різними сценаріями)

Показник	2019E	2020E	2021E	2022E	2023E
БАЗОВИЙ СЦЕНАРІЙ					
САЛЬДО запланованих надходжень до Бюджету*, млрд грн	-22	-30	-15	11	51
- % до ВВП	-0,6%	-0,7%	-0,3%	0,2%	0,8%
ОПТИМІСТИЧНИЙ СЦЕНАРІЙ					
САЛЬДО запланованих надходжень до Бюджету*, млрд грн	-21	-23	-1	36	91
- % до ВВП млрд грн	-0,6%	-0,5%	0,0%	0,6%	1,4%

Джерело: розрахунки і оцінки Ukrainian Institute for the Future

* У випадку введення ПНВК бюджетна резолюція може бути зведена без дефіциту Бюджету

ОЦЕНКА ПОСТУПЛЕНИЯ В БЮДЖЕТ (обновленные расчеты, по базовому сценарию)

Показник	2019E	2020E	2021E	2022E	2023E	Примітки
План надходжень від податку на прибуток, млрд грн	102	111	122	135	149	2019-2020EE - дані Мінфіну, 2021-2023EE – розрахунок Інституту, 2,7% ВВП (номінальний ВВП - прогноз НБУ, інфляційний розрахунок НБУ, січень 2018)
- % до ВВП	2,7%	2,7%	2,7%	2,7%	2,7%	
Надходження після введення ПнВК, млрд грн:	80	81	108	146	200	
- % до ВВП	2,1%	1,9%	2,3%	2,7%	3,3%	
1. Надходження від податку на прибуток за 4-й кв. 2018E	31					89,3 млрд грн x 35% = 31,2 млрд грн
2. Прямі надходження від ПнВК:	37	53	57	62	69	3/4 поточного року + 1/4 минулого року
2.1. в т.ч. від бази 2017 р.	32	45	48	51	54	2019E - 32,99 млрд грн x 1,158 (ВВП 2018/2017) x 1,113 (ВВП 2019/2018) = 42,5 x (3/4) = 32 млрд грн
2.2. в т.ч. від прибутку, виведеного «з тіні»	2	3	3	5	8	2019E - 54,8 млрд грн (обсяг детінізації) x 30% на дивіденди x 15% x 3/4 = 2 млрд грн
2.3. в т.ч. від додаткового прибутку після скасування ПП	3	5	5	6	7	2019E - 102 млрд грн (сума податку на прибуток) x 30% на дивіденди x 15% x 3/4 = 3,4 млрд грн
3. Додатковий ПДВ від зростання споживання	11	13	14	19	24	В т.ч. внаслідок детінізації та додаткових інвестицій компаній після скасування ПП
- % до базового ВВП	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%	0,4%	
4. Додатковий ПДВ від зростання економіки	0	6	15	28	46	Зростання економіки внаслідок реінвестованих коштів (ефект мультиплікатора інвестицій)
- % до додатково створеного ВВП		10%	10%	10%	10%	
5. Додаткові податки з ФОП (ЄСВ, ПДФО)	0	9	21	37	61	Частина зарплати у ВВП (без врахування ЄВС роботодавця, але з ПДФО) – 33%, Укрстат
- % до додатково створеного ВВП		13%	13%	13%	13%	
САЛЬДО в Бюджет, млрд грн	-22	-30	-15	11	51	
- частка до ВВП	-0,6%	-0,7%	-0,3%	0,2%	0,8%	

ОЦІНКА МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ

(оновлені розрахунки, за базовим сценарієм)

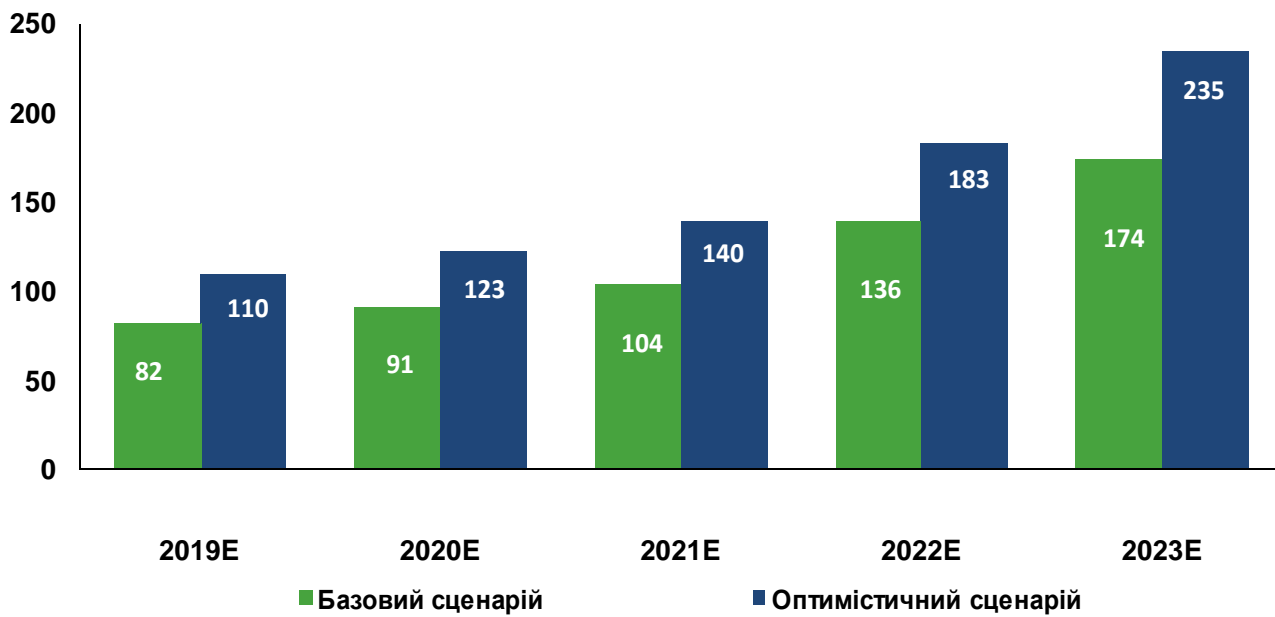
Показник	2019E	2020E	2021E	2022E	2023E	Примітки
БЕЗ РЕФОРМИ						
Номінальний ВВП, млрд грн	3 779	4 117	4 541	5 006	5 518	2019-2020EE – прогноз НБУ, інфляційний розрахунок НБУ, січень 2018 р. 2021-2023EE – оцінка Інституту
<i>Зміна реального ВВП, %</i>	<i>2,9%</i>	<i>2,9%</i>	<i>4,1%</i>	<i>4,0%</i>	<i>4,0%</i>	2019-2020EE – прогноз НБУ, інфляційний розрахунок НБУ, січень 2018 р. 2021-2023EE – прогноз МВФ
З РЕФОРМОЮ						
Номінальний ВВП, млрд грн	3 823	4 234	4 759	5 389	6 132	
<i>Зміна реального ВВП, %</i>	<i>3,8%</i>	<i>3,7%</i>	<i>4,9%</i>	<i>5,4%</i>	<i>5,5%</i>	<i>+ 0,9-1,5% до базового зростання ВВП</i>
Додаткові інвестиції в економіку, млрд грн	82	91	104	136	174	Всього за 5 років 587 млрд грн або \$19 млрд
- % до ВВП	2,1%	2,2%	2,2%	2,5%	2,8%	
Додатковий ВВП, млрд грн:	44	118	218	383	613	Всього за 5 років 1 376 млрд грн або \$44 млрд
Додатковий ВВП від детінізації та прямий ефект від інвестицій, млрд грн	44	52	62	102	151	
Додатковий ВВП від ефекту мультиплікатора інвестицій, млрд грн	0	66	156	280	463	
<i>- % від додаткового ВВП</i>	<i>1,2%</i>	<i>2,9%</i>	<i>4,8%</i>	<i>7,6%</i>	<i>11,1%</i>	

Джерело: НБУ, IMF, розрахунки та оцінки Ukrainian Institute for the Future

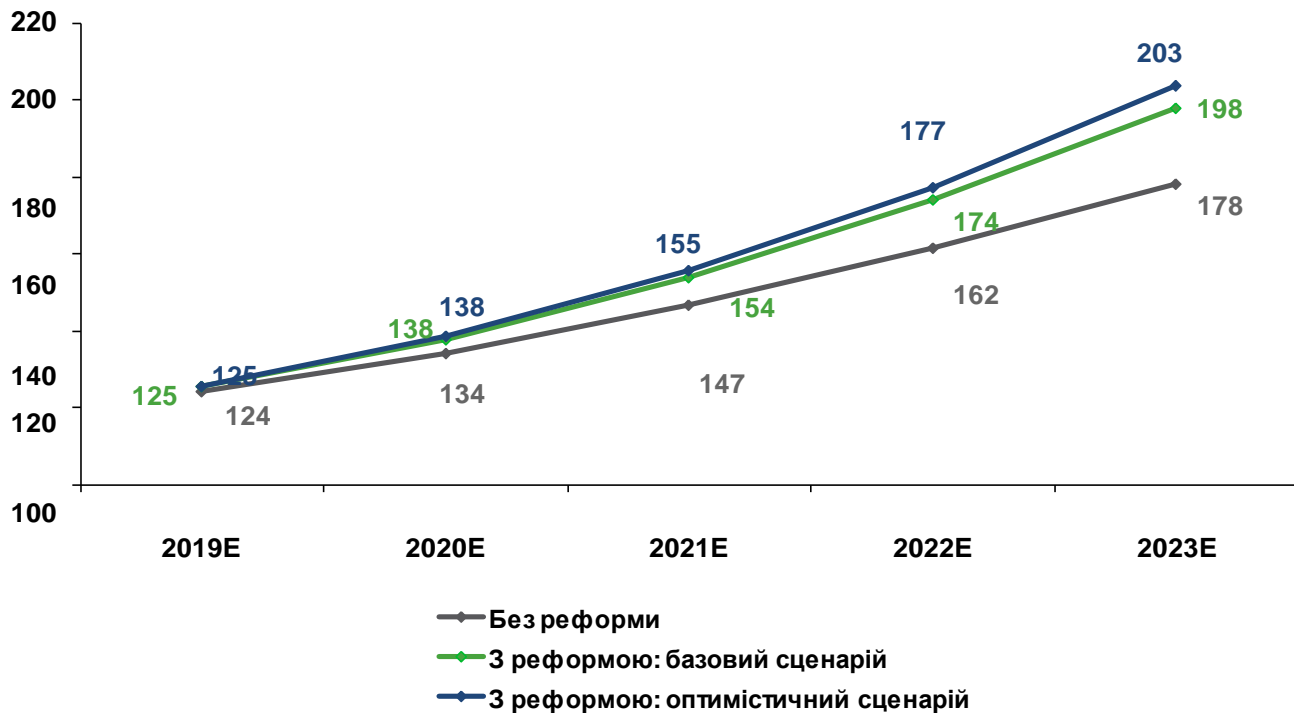
РЕЗУЛЬТАТИ МОДЕЛЮВАННЯ (порівняння результатів: без реформи і після введення ПнВК)

Додаткові інвестиції в економіку, млрд. грн.

Джерело: оцінки Ukrainian Institute for the Future

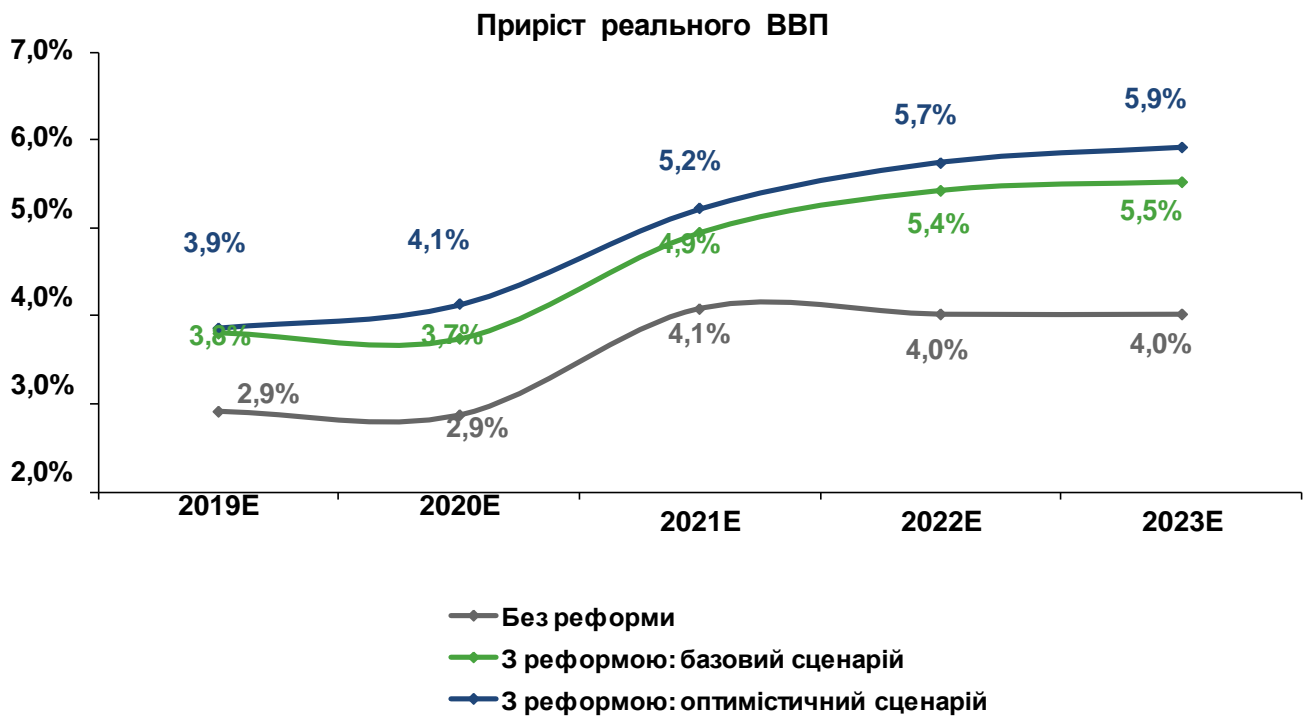
Номінальний ВВП, млрд. \$

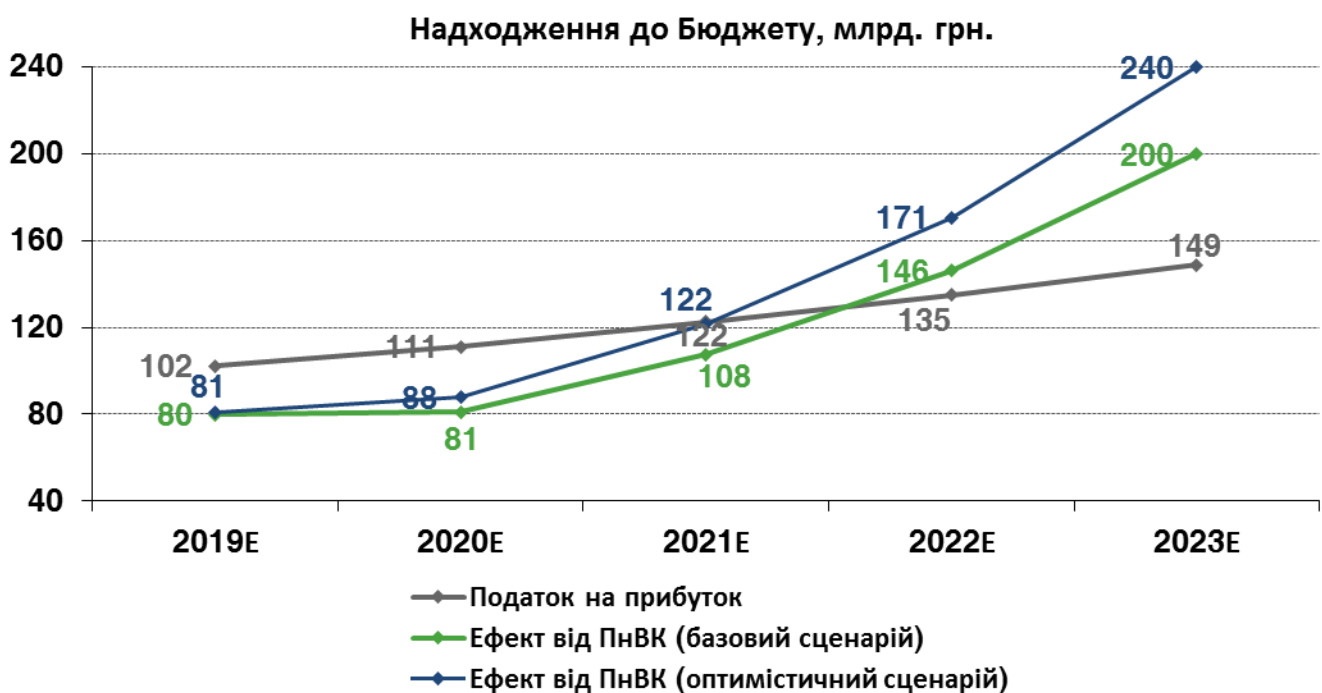
Джерело: оцінки Ukrainian Institute for the Future

РЕЗУЛЬТАТИ МОДЕЛЮВАННЯ (порівняння результатів: без реформи і після введення ПнВК)

Джерело: 2019-2020EE без реформи - НБУ, 2021-2022EE без реформи - IMF, з реформою - оцінки Ukrainian Institute for the Future

Джерело: 2019-2020EE ПП - Мінфін, 2021-2022EE ПП та ефект від ПнВК - оцінки Ukrainian Institute for the Future

ДОДАТОК 1

РЕЗУЛЬТАТИ МОДЕЛЮВАННЯ ЗА БАЗОВИМ СЦЕНАРІЄМ РОЗПОДІЛ ДОДАТКОВОГО ПРИБУТКУ

Показник	2019E	2020E	2021E	2022E	2023E
% детінізації прибутку після скасування податку на прибуток (виведення чистого прибутку «з тіні»)	30%	33%	35%	53%	70%
Обсяг детінізації, млн грн	54 814	64 686	76 844	127 068	186 771
Очікуваний податок на прибуток, млн грн	102 200	111 000	122 444	134 981	148 802
Додатковий прибуток компаній до розподілу (вихід «з тіні» + суми податку на прибуток), млн грн	157 014	175 686	199 288	262 049	335 573
на дивіденди	47 104	52 706	59 786	78 615	100 672
- %	30%	30%	30%	30%	30%
на інвестиції	62 806	70 274	79 715	104 820	134 229
- %	40%	40%	40%	40%	40%
на депозит	23 552	26 353	29 893	39 307	50 336
- %	15%	15%	15%	15%	15%
на приховане особисте споживання	23 552	26 353	29 893	39 307	50 336
- %	15%	15%	15%	15%	15%

Джерело: прогнози, розрахунки та оцінки Ukrainian Institute for the Future на підставі даних КМУ, МЕРТ, Укрстату, опитування представників бізнесу.

РЕЗУЛЬТАТИ МОДЕЛЮВАННЯ ЗА БАЗОВИМ СЦЕНАРІЄМ НАДХОДЖЕННЯ ДО БЮДЖЕТУ

1. При збереженні податку на прибуток (БЕЗ РЕФОРМИ)

Показник	2019E	2020E	2021E	2022E	2023E	Всього
Номинальний ВВП (прогноз НБУ, інфляційний розрахунок за січень 2018 р., без врахування ефекту від ПнВК), млрд грн	3 779	4 117	4 541	5 006	5 518	
<i>Зміна реального ВВП, %</i>	2,9%	2,9%	4,1%	4,0%	4,0%	3,6%
Надходження до Бюджету від податку на прибуток, млрд грн	102	111	122	135	149	619
<i>- % до ВВП</i>	2,7%	2,7%	2,7%	2,7%	2,7%	

2. При заміні податку на прибуток на ПнВК (З РЕФОРМОЮ)

Показник	2019E	2020E	2021E	2022E	2023E	Всього
Номинальний ВВП з врахуванням ефекту від ПнВК (детінізація та ефект мультиплікатора інвестицій), млрд грн	3 823	4 234	4 759	5 389	6 132	
<i>Зміна реального ВВП, %</i>	3,8%	3,7%	4,9%	5,4%	5,5%	4,7%
Додаткові інвестиції в економіку, млрд грн	82	91	104	136	174	587
Додатковий ВВП, млрд грн	44	118	218	383	613	1 376
<i>% додаткового номінального ВВП</i>	1,2%	2,9%	4,8%	7,6%	11,1%	
Надходження в Бюджет після введення ПнВК, млрд грн:	80	81	108	146	200	614
<i>- % до ВВП</i>	2,1%	1,9%	2,3%	2,7%	3,3%	
- надходження від податку на прибуток (за 4-й кв. попереднього періоду)	31					31
- прямі надходження від ПнВК	37	53	57	62	69	278
- додатковий ПДВ від зростання споживання (в т.ч. інвестицій)	11	13	14	19	24	82
- додатковий ПДВ завдяки реінвестуванню (ефект мультиплікатора інвестицій)	0	6	15	28	46	95
- Додаткові податки з ФОП (ЄСВ, ПДФО)	0	9	21	37	61	128

Показник	3. Бюджет для Бюджету 2019E	2020E	2021E	2022E	2023E
САЛЬДО надходжень до Бюджету, млрд грн (надходження від ПнВК мінус податок на прибуток)	-22	-30	-15	11	51
САЛЬДО надходжень до Бюджету, млрд дол	-0,7	-1,0	-0,5	0,4	1,6

РЕЗУЛЬТАТИ МОДЕЛЮВАННЯ ЗА БАЗОВИМ СЦЕНАРИЄМ

ПРЯМІ НАДХОДЖЕННЯ ВІД ПнВК

Показник	2017O	2018E	2019E	2020E	2021E	2022E	2023E
1. ПнВК держкомпаній, млн грн	3 711	4 299	4 787	5 214	5 752	6 341	6 990
1.1. Сума прибутку держкомпаній, млн грн	24 742	28 660	31 911	34 761	38 345	42 271	46 599
- частка в базовому ВВП, %	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%
2. Податок на дивіденди, що виплачуються фізособам, млн грн	4 485	5 195	5 785	6 301	6 951	7 663	8 447
2.1. Сума доходу, з якого нараховуються дивіденди фізособам, млн грн	29 900	34 635	38 564	42 008	46 339	51 084	56 314
- частка в базовому ВВП, %	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
3. Податок на дивіденди, що виплачуються нерезидентам, млн грн	7 664	8 877	9 884	10 767	11 877	13 093	14 434
3.1. Сума доходу, з якого нараховуються дивіденди нерезидентам, млн грн	51 092	59 183	65 896	71 781	79 182	87 290	96 227
- частка в базовому ВВП, %	1,7%	1,7%	1,7%	1,7%	1,7%	1,7%	1,7%
4. Податок на дивіденди з прибуку, що додатково з'явиться в бізнесі після скасування ПП (звільнені кошти після скасування ПП і обсяг детінізованого прибутку), млн грн	-	-	7 066	7 906	8 968	11 792	15 101
4.1. Додатковий прибуток, що буде спрямований на виплату дивідендів, млн грн	-	-	47 104	52 706	59 786	78 615	100 672
- частка у ВВП (з врахуванням ефекту від ПнВК), %	-	-	1,2%	1,2%	1,3%	1,5%	1,6%
5. Податок на інші дивіденди, млн грн	348	403	449	489	540	595	656
5.1. Суми звільнених від ПП дивідендів та інше, млн грн.	2 321	2 689	2 994	3 261	3 597	3 965	4 371
- частка в базовому ВВП, %	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
6. Податок на операції, що прирівнюються до ВК, млн грн	15 390	17 827	19 849	21 622	21 781	21 927	22 074
5. Сума операцій, що прирівнюються до ВК, млн грн	76 950	89 136	99 247	108 111	108 905	109 634	110 368
- частка в базовому ВВП	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%	2,4%	2,2%	2,0%
7. Податок на прибуток банків, млн грн	1 394	1 615	1 798	1 958	2 160	2 382	2 625
- частка в базовому ВВП, %	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%
Всього нараховано ПнВК, млн грн	32 992	38 217	49 618	54 258	58 029	63 792	70 327
- частка у ВВП (з врахуванням ефекту від ПнВК), %	1,1%	1,1%	1,3%	1,3%	1,2%	1,2%	1,1%
ВСЬОГО сплачено ПнВК, млн грн			37 213	53 098	57 086	62 351	68 693

Джерело: розрахунки і оцінки Ukrainian Institute for the Future на підставі даних МФУ і ДФС: форма 1ДФ ознака доходу 109, звіт ДКСУ, ряд. 2 гр.3 додатку ПН, рядок 1.2 Додатку АВ, рядок 1.3 Додатку АВ, рядок 1.5. в межах рядка 2 Додатку АВ, Додаток ПН, Додаток РІ